ສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ

ຄະນະຊີ້ນຳພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ລຶບລ້າງຄວາມ

ທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ (ຄຊພຊ)

ກອງທຶນຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ

(ທລຍ)

ບົດວິເຄາະວ່າດ້ວຍ :

ຄວາມສອດຄ່ອງ, ປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ, ຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງວຽກງານ ທລຍ

(RELEVANCE, EFFECTIVENESS, EFFICIENCY, IMPACT AND SUSTAINABILITY)

ຄະນະທີ່ປຶກສາ

ທ່ານ ສີວິໄຊ ໄຊຊະນະວົງເພັດ

ທ່ານ ບຸນກວ້າງ ສຸວັນນະພັນ

ກວດແກ້: ທ່ານ ສີວິໄລ ວໍລະຈັກ

ກະກຽມໂດຍ:

ທັດທະຈັນ ພົມພັນທະວົງ

ຕິດຕໍ່:

ກອງທຶນຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ(ທລຍ)

ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ

ຕູ້ໄປສະນີ: 4625

ໂທລະສັບ: (856-21)261479/261480

ແຟກ : (856-21)261481

ອີເມລ: prflaos@laotel.com

www.prflaos.org

ບົດລາຍງານຕິດຕາມ-ປະເມີນຜົນ

ທັນວາ 2009

ສາລະບານ

ບົດສະຫລຸບຫຍໍ້ iii

1. ຄວາມເປັນມາໂດຍຫຍໍ້ 1

2. ຜົນການວິເຄາະແຕ່ລະຕົວຊີ້ວັດ 2

2.1. ຄວາມສອດຄ່ອງ(Relevance) 2

2.2. ປະສິດທິພາບ(Effectiveness) 4

2.3. ປະສິດທິຜົນ(Effciency) 6

2.4. ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການ(Impacts) 7

2.4.1 ດ້ານຄົມຄະມະນາຄົມ 8

2.4.2 ການຈັດຫານ້ຳສະອາດ 8

2.4.3 ສຸກສາລາ 8

2.4.4 ດ້ານການສຶກສາ 9

2.4.5 ລະບົບຊົນລະປະທານ 9

2.4.6 ສິ່ງແວດລ້ອມ 9

2.5. ຄວາມຍືນຍົງຂອງໂຄງການ(Sustainability) 10

3. ບົດສະຫລຸບ ແລະ ຄຳສະເໜີ 11

3.1. ບົດສະຫລຸບຫຍໍ້ 11

3.2. ບາງຂໍ້ສະເໜີ 12

ສາລະບານຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງ1: ຕົວຊີ້ວັດສຳລັບການປະເມີນຜົນໄດ້ຮັບຂອງໂຄງການ 1

ຕາຕະລາງ 2: ຈຳນວນໂຄງການ, ຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ງົບປະມານ ແລະການປະກອບສ່ວນຂອງຊຸມຊົນ(6 ຮອບວຽນ, ແຕ່ 2003 ຫາ 2009) 5

ຕາຕະລາງ 3: ການສົມທຽບຕົ້ນທຶນຂອງ ທລຍ ກັບຂະແໜງການອື່ນໆໃນລາວ 6

ບົດສະຫລຸບຫຍໍ້

ຜົນໄດ້ຮັບຕະຫລອດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຂອງ ທລຍ ຖືວ່າເປັນປັດໃຈນຶ່ງທີ່ສຳຄັນໃນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນວຽກງານພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງ ສ ປ ປ ລາວ. ໃນທົດສະວັດ (2003-2009) ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອຊາວບ້ານທີ່ທຸກຍາກທັງໝົດເປັນ 2,422 ໂຄງການ, ນຳໃຊ້ງົບປະມານທັງໝົດປະມານ 208 ຕື້ກີບ ແລະ ທຶນປະກອບສ່ວນຈາກຊຸມຊົນຈຳນວນ 42 ຕື້ກີບ. ໃນຈຳນວນໂຄງການທັງໝົດນັ້ນເປັນໂຄງການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຈຳນວນ 1,922 ໂຄງການ ເຊິ່ງກວມເອົາດ້ານການສຶກສາ, ສາທາລະນະສຸກ, ໂຍທາທິການ ແລະ ກະສິກຳ. ສ່ວນທີ່ເຫລືອ 500 ໂຄງການ ແມ່ນກ່ຽວກັບວຽກຝຶກອົບຮົມເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງແກ່ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ຝຶກອົບ ຮົມວິຊາຊີບ ແລະ ວຽກງານປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.

ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍ່ສັງເກດເຫັນວ່າມີ 1,611 ໂຄງການ ຫລື 66.5 % ຂອງຈຳນວນໂຄງການທັງໝົດແມ່ນໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍຊຸມຊົນ ຊຶ່ງເປັນຫລັກຖານວ່າປະຊາຊົນໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ເປັນການພັດທະນາທີ່ຂັບເຄື່ອນໂດຍຊຸມຊົນຢ່າງແທ້ຈິງ, ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ເປັນຜູ້ວາງແຜນ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທຸກການລົງທຶນຢູ່ໃນໝູ່ບ້ານດ້ວຍຕົນເອງ ຕາມຮູບແບບການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຄວາມໂປ່ງໃສ ເປັນຫລັກການເຄື່ອນໄຫວ ວຽກງານໃນແຕ່ລະຂະແໜງການທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ຖືວ່າຕອບສະໜອງໄດ້ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າດີຂຶ້ນ.

ບົດລາຍງານສະບັບນີ້ແມ່ນການນຳໃຊ້ຕົວຊີ້ວັດ ສຳລັບການປະເມີນໂຄງການ ເພື່ອເປັນວິເຄາະ ແລະ ຊອກຫາຄຳຕອບໃນເຊີງວິຊາການໃຫ້ກັບສັງຄົມກ່ຽວກັບຜົນໄດ້ຮັບລວມຂອງວຽກງານ ທລຍ. ບັນດາຕົວຊີ້ວັດທີ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນປະກອບດ້ວຍຄວາມສອດຄ່ອງ (Relevance), ປະສິດທິພາບ (Effectiveness), ປະສິດທິຜົນ(Efficiency), ຜົນກະທົບ (impact) ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ (sustainability). ທັງໝົດຕົວຊີ້ວັດດັ່ງກ່າວແມ່ນຈະເປັນອົງປະກອບສຳຄັນ ເພື່ອການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນໄດ້ຮັບລວມຂອງໂຄງການ ເພື່ອຊີ້ວັດ 4 ອົງປະກອບຂອງການລົງທຶນຄື: ປັດໃຈການຜະລິດ (input), ຜົນໄດ້ຮັບ (output), ຄາດໝາຍຂອງໂຄງການ (project purpose) ແລະ ຄາດໝາຍລວມລະດັບຊາດ (overall goal).

1. ຄວາມເປັນມາໂດຍຫຍໍ້

ຕະຫຼອດໄລຍະເວລາ 6 ປີ ແຫ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຂອງ ທລຍ, ຫຼາກຫຼາຍກິດຈະກຳທີ່ໂຄງການ ດັ່ງກ່າວໄດ້ເຄື່ອນໄຫວເພື່ອຊຸກຍູ້ ແລະ ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດເປົ້າໝາຍ. ຕົກມາຮອດປະຈຸບັນຫຼາຍຄຳຖາມແມ່ນໄດ້ຖືກຕັ້ງຂຶ້ນກ່ຽວກັບປະສິດທິພາບຂອງການລົງທຶນວ່າສອດຄ່ອງກັບຈຸດປະສົງຂອງການລົງທຶນຫຼາຍພຽງໃດແທ້. ເພື່ອຊອກຫາຄຳຕອບທີ່ສົມເຫດສົມຜົນເຮົາສາມາດອີງໃສ່ບັນດາຕົວຊີ້ວັດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ຕາຕະລາງ1: ຕົວຊີ້ວັດສຳລັບການປະເມີນຜົນໄດ້ຮັບຂອງໂຄງການ

<table>
<tr><th></th><th>ຄວາມສອດຄ່ອງ (Relevance)</th><th>ປະສິດທິພາບ (effectiveness)</th><th>ປະສິດທິຜົນ (efficiency)</th><th>ຜົນກະທົບ (impact)</th><th>ຄວາມຍືນຍົງ (sustainability)</th></tr>
<tr><td>ຄາດໝາຍລວມ (overall goal)</td><td style="background:#1f497d"></td><td></td><td></td><td style="background:#1f497d"></td><td style="background:#1f497d"></td></tr>
<tr><td>ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ (Project purpose)</td><td style="background:#1f497d"></td><td style="background:#1f497d"></td><td></td><td style="background:#1f497d"></td><td style="background:#1f497d"></td></tr>
<tr><td>ຜົນໄດ້ຈາກການລົງທຶນ (outputs)</td><td></td><td style="background:#1f497d"></td><td style="background:#1f497d"></td><td></td><td style="background:#1f497d"></td></tr>
<tr><td>ການລົງທຶນ (inputs)</td><td></td><td></td><td style="background:#1f497d"></td><td></td><td style="background:#1f497d"></td></tr>
</table>

ຂໍ້ມູນ: Project Cycle Management, FASID 2008

ທັງຫ້າຕົວຊີ້ວັດເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍຄວາມສອດຄ່ອງຂອງນະໂຍບາຍຂອງ ໂຄງການຕໍ່ແນວທາງພັດທະນາຂອງລັດຖະບານ (Relevance), ປະສິດທິພາບ (Effectiveness), ປະສິດທິຜົນ(Efficiency), ຜົນກະທົບ(impact) ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ(sustainability). ທັງໝົດຕົວຊີ້ວັດທີ່ ກ່າວມານີ້ແມ່ນຈະເປັນອົງປະກອບສຳຄັນ ເພື່ອການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນໄດ້ຮັບລວມຂອງໂຄງການ ເພື່ອຊີ້ວັດສີ່ອົງປະກອບຂອງການລົງທຶນຄື: ປັດໃຈການລົງທຶນ(input), ຜົນໄດ້ຈາກການລົງທຶນ(output), ຄາດໝາຍ ຂອງໂຄງການ (project purpose) ແລະ ຄາດໝາຍລວມລະດັບຊາດ (overall goal).

2. ຜົນການວິເຄາະແຕ່ລະຕົວຊີ້ວັດ

ສໍາລັບລາຍລະອຽດ ຂອງວຽກງານ ທລຍ ເຮົາສາມາດນໍາໃຊ້ຕົວຊີ້ວັດດັ່ງກ່າວເພື່ອປະເມີນຜົນໄດ້ຮັບລວມໄດ້ດັ່ງນີ້:

2.1. ຄວາມສອດຄ່ອງ(Relevance)

ຕົວຊີ້ວັດນີ້ແມ່ນນໍາໃຊ້ເພື່ອປະເມີນສາຍພົວພັນລະຫວ່າງຈຸດປະສົງກໍ່ຄືຄາດໝາຍຂອງໂຄງການ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບໂດຍລວມ (overall goal) ເພາະສິ່ງດັ່ງກ່າວແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ເພື່ອເປັນແຮງກະຕຸ້ນໃຫ້ແກ່ຂະບວນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍສະຫັດສະວັດແຫ່ງການພັດທະນາ (Millennium Development Goal) ກໍ່ຄືຄວາມສູ້ຊົນຂອງລັດຖະບານ ເພື່ອໃຫ້ ສ ປ ປ ລາວ ຫລຸດພົ້ນອອກຈາກປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໃນປີ 2020, ເປົ້າ ໝາຍຫລັກກໍແມ່ນ ການຍົກລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂື້ນ. ສະນັ້ນ, ບັນຫານີ້ເຮົາຈະສຶກສາເບິ່ງວ່າຜ່ານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຂອງ ທລຍ ນັ້ນພວກເຮົາ ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ ຫຼື ບໍ່?. ພ້ອມນັ້ນກໍຍັງສຶກສາເບິ່ງວ່າຜົນໄດ້ຮັບດັ່ງກ່າວສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມກໍ່ຄືແຜນການພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະການລົບລ່າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດຂອງລັດຖະບານໃນລະດັບໃດ.

ຕະຫຼອດການເຄື່ອນໄຫວແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນໂຄງການແຕ່ປີ 2003 ເຖິງປະຈຸບັນ ທລຍ ຖືວ່າເປັນອົງການຈັດຕັ້ງໜຶ່ງທີ່ມີບົດບາດສໍາຄັນໃນຍຸດທະສາດແຫ່ງການພັດທະນາ ແລະ ລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ (NGPES), ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ທລຍ ກໍ່ໄດ້ກາຍມາເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນຂອງຂະບວນການພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ການລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປລາວ. ເພາະ ທລຍ ໄດ້ສຸມຄວາມພະຍາຍາມ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຂະບວນການແຫ່ງການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງລັດຖະບານເພື່ອໃຫ້ປະເທດຊາດຫຼຸດອອກຈາກລາຍຊື່ຂອງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ. ຄາດໝາຍຫຼັກຂອງ ທລຍ ແມ່ນ ເພື່ອປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນທຸກຍາກ ໂດຍອີງໃສ່ 3 ຈຸດປະສົງຫຼັກຄື:

1) ຊ່ວຍເຫລືອຊາວບ້ານໃນການພັດທະນາໂຄງລ່າງຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບການບໍລິການດ້ານຕ່າງໆຕາມຄວາມຈໍາເປັນ ແລະ ເໝາະສົມ;
2) ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ ເພື່ອມອບສິດໃຫ້ຊາວບ້ານທຸກຍາກເປັນຜູ້ວາງແຜນ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທຸກການລົງທຶນ ຢູ່ໃນໝູ່ບ້ານດ້ວຍຕົນເອງຕາມຮູບແບບການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຄວາມໂປ່ງໃສເປັນຫລັກ ແລະ;

3) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ສະຖາບັນທ້ອງຖິ່ນ, ສະໜັບສະໜູນຂະບວນການຕັດສິນໃຈ ແລະ ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງແບບມີສ່ວນຮ່ວມຕັ້ງແຕ່ຂັ້ນບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ເມືອງ ໂດຍໃຫ້ມີສ່ວນກ່ຽວ ຂ້ອງຢ່າງກ້ວາງຂວາງຂອງຊາວບ້ານ, ໂດຍສະເພາະບ້ານທຸກຍາກ ທີ່ປະກອບດ້ວຍ ຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ແລະເພດຍິງ.

ວິໃສທັດຂອງ ທລຍ: "ຕອບສະໜອງແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງພັກ ໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທີ່ຢູ່ໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫລີກ ໂດຍເຮັດວຽກຄຽງບ່າຄຽງໄຫລ່ກັນ ເພື່ອໃຫ້ມີຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນທີ່ດີຂຶ້ນທັງໃນປັດຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດ "

ສິ່ງພົ້ນເດັ່ນທີ່ສະແດງເຖິງຜົນໄດ້ຮັບຂອງ ທລຍ ແມ່ນຫຼັງຈາກສຳເລັດໂຄງການໃນໄລຍະທຳອິດ (2003-2008), ຖືວ່າ ທລຍ ສາມາດບັນລຸຈຸດປະສົງ ແລະ ຄາດໝາຍຫຼາຍໆຢ່າງ ຂອງໂຄງການໄດ້ ສະນັ້ນ ທລຍ ຈິ່ງໄດ້ຮັບຄວາມໄວ້ເນື້ອເຊື່ອໃຈຈາກລັດຖະບານລວມທັງຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ອະນຸມັດໃນການສືບຕໍ່ໂຄງການແຕ່ປີ 2008 ຫາ 2011 ຖືວ່າເປັນຫລັກຖານທີ່ສຳຄັນທີ່ສະແດງເຖິງຜົນສຳເລັດຂອງວຽກງານ ທລຍ ໃນໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນເຖິງປະຈຸບັນ. ເຊິ່ງແມ່ນທຶນສົມທົບໃນຮູບແບບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກທະນາຄານໂລກ ແລະ ທຶນພັດທະນາຈາກປະເທດສະວິດເຊີແລນເປັນທຶນທັງໝົດ 20 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ. ຕະຫລອດໄລຍະຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ທລຍ, ເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າໂຄງການທັງໝົດທີ່ ໄດ້ຮັບທັງທາງດ້ານການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ດ້ານການຝຶກອົບຮົມເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແມ່ນສາມາດປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ເຂົ້າເຈົ້າຫຼາຍທີ່ສຸດ ເພາະທຸກໂຄງການທີ່ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນຊຸມຊົນ ໄດ້ສະເໜີມາແຕ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ຖືວ່າເປັນຄວາມຈຳເປັນໃນຂັ້ນບ້ານແທ້ໆ.

ອີກບັນຫາໜຶ່ງສຳຫຼັບຈຸດປະສົງທີສອງໂຄງການຄືການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ, ຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ໂອກາດຊາວບ້ານໃຫ້ມີສ່ວນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ທລຍ ຫຼາຍທີ່ສຸດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນຂອງເຂົາເຈົ້າ ເປັນຕົ້ນແມ່ນສິດໃນການອອກຄຳຄິດເຫັນ, ເລືອກ, ຕັດສິນໃຈ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ໂດຍລວມແລ້ວສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳ (ໂຄງການ) ທີ່ສະໜັບໜູນຈາກກອງທຶນຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ແມ່ນອີງໃສ່ການຕັດສິນໃຈ ແລະ ມອບຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຫ້ຊາວບ້ານ, ເຊິ່ງເປັນການສ້າງໂອກາດໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານມີທາງເລືອກ ກ່ຽວກັບປະເພດຂອງໂຄງການ ແລະຂໍ້ສະເໜີຕ່າງໆ, ບໍ່ພຽງແຕ່ເທົ່ານັ້ນ ທລຍ ຍັງໄດ້ສ້າງເງື່ອນໄຂ ແລະອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ຊາວບ້ານຄັດເລືອກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂຄງການຍ່ອຍດ້ວຍຕົນເອງເຊັ່ນ: ການເຮັດສັນຍາກັບຜູ້ຮັບເໝົາ ແລະ ຊາວບ້ານກໍຍັງເປັນຜູ້ຄວບຄຸມການເບີກຈ່າຍເງິນ

ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງໂດຍກົງ. ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ຂັບເຄື່ອນໂດຍຊຸມຊົນທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຍັງບໍ່ມີອົງການໃດໆໃນ ສປປ ລາວ ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດມາກ່ອນເລີຍ.

ທຸກຂະບວນການຕັດສິນໃຈກໍຄືການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານເປັນຕົ້ນແມ່ນການພິຈາລະນາ ແລະ ການຈັດລຽງບູລິມະສິດຂອງ ທລຍ ແມ່ນສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ຄວາມຕ້ອງການຂັ້ນພື້ນຖານຂອງຊຸມຊົນໄດ້ທຸກໂຄງການຍ່ອຍທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແມ່ນສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ກໍ່ແມ່ນຜົນປະໂຫຍດລວມຂອງຊຸມຊົນຢູ່ໃນເຂດເປົ້າໝາຍທີ່ຍັງຂາດແຄນບໍລິການ ທາງດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນເຂດທຸລະກັນດານ. ສະນັ້ນສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າຈຸດປະສົງ ແລະ ຄາດໝາຍລວມຂອງ ກອງທຶນຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກແມ່ນສາມາດກະຕຸກຊຸກຍູ້ວຽກງານລວມ ຂອງລັດຖະບານໃນການພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ, ໂດຍຜ່ານຂະບວນການກະຈາຍອຳນາດ ແລະ ມອບສິດໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ, ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນ ຂະບວນການພັດທະນາ, ວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດ້ວຍຕົວຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ, ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດເພິ່ງຕົນເອງ, ກຸ້ມຕົວເອງ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ວຍຕົວຂອງເຂົ້າເຈົ້າເອງ.

2.2. ປະສິດທິພາບ (Effectiveness)

ເພື່ອພິຈາລະນາວ່າຜ່ານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງ ທລຍ ນັ້ນສາມາດບັນລຸຄາດໝາຍ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຕ່ເບື້ອງຕົ້ນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການປະເມີນປະສິດທິພາບຂອງໂຄງການແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງມີການສຶກສາລະຫວ່າງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຄາດໝາຍຂອງໂຄງການ. ເພື່ອສຶກສາເບິ່ງວ່າຜົນໄດ້ຮັບທັງໝົດສາມາດເຮັດໃຫ້ ທລຍ ບັນລຸຈຸດປະສົງທີ່ຕັ້ງໄວ້ຫລືບໍ່. ຜົນໄດ້ຮັບທັງໝົດ (outputs) ທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແມ່ນປະກອບໄປດ້ວຍສິ່ງທີ່ເປັນວັດຖຸ (visible) ທີ່ສາມາດເຫັນໄດ້ ເປັນຕົ້ນແມ່ນບັນດາໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານການກໍ່ສ້າງໂຄງການຍ່ອຍ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການຝຶກ ອົບຮົມ (invisible) ເປັນຕົ້ນແມ່ນຄວາມຮູ້ ແລະ ສະຕິປັນຍາທີ່ຊຸມຊົນໄດ້ຮັບ ລວມເຖິງທີມງານ ທລຍ ທຸກຄົນທຸກຂັ້ນທີ່ໄດ້ຜ່ານການເຮັດວຽກນຳ ທລຍ ຕະຫຼອດໄລຍະເວລາຂອງໂຄງການ.

ຕະຫຼອດໄລຍະ 6 ປີ (2003-2009), 2422 ໂຄງການຍ່ອຍທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໃນນັ້ນເປັນໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານການກໍ່ສ້າງຈຳນວນ 1922 ໂຄງການ ແລະ ທີ່ເຫຼືອແມ່ນໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບວຽກງານການຝຶກອົບຮົມ. 66.5% ຂອງຈຳນວນໂຄງການ ທັງໝົດແມ່ນຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ ຊຸມຊົນເອງ. ສຳລັບງົບປະມານ ແລະ ຈຳນວນໂຄງການ ທັງໝົດລວມທັງມູນຄ່າປະກອບສ່ວນຂອງຊຸມຊົນແມ່ນເບິ່ງໃນຕາຕະລາງ 2 ຂ້າງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ 2: ຈຳນວນໂຄງການ, ຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ງົບປະມານ ແລະການປະກອບສ່ວນຂອງຊຸມຊົນ(6 ຮອບວຽນ, ແຕ່ 2003 ຫາ 2009)

ຂະແໜງການ	ໂຄງການຍ່ອຍ	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ			ທຶນ ທລຍ	ທຶນປະກອບສ່ວນຂອງຊຸມຊົນ
		ຊຊ	ຊຊ+ຜໝ	ຜໝ		
ສຶກສາ	646	439	16	190	3,513,925,959	8,115,595,600
ໂຍທາທິການ ແລະ ພະລັງງານ	509	137	111	261	75,934,857,743	21,771,536,842
ສາທາ ແລະ ນ້ຳສະອາດ	637	470	2	162	5,340,095,765	9,202,158,845
ດ້ານກະສິກຳ	130	82	3	44	8,562,271,429	2,591,965,609
ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ	500	483	2	18	14,291,427,214	514,724,583
Total	**2,422**	**1,611**	**134**	**675**	**207,642,578,110**	**42,195,981,479**
	249,838,559,589	66.5%	5.5%	27.9%	83%	17%

ຂໍ້ມູນ: ໜ່ວຍງານຕິດຕາມປະເມີນຜົນຂັ້ນສູນກາງປະຈຳເດືອນສິງຫາ 2009

ພວກເຮົາສາມາດສະຫລຸບໄດ້ວ່າບັນດາໂຄງການທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແມ່ນສາມາດອຳນວຍຄວາມສະດວກຢ່າງຫລວງຫລາຍໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນເຂດເປົ້າໝາຍ ເຊັ່ນ: ການສະໜອງນ້ຳສະອາດແມ່ນສາມາດຫລຸດຜ່ອນ ໂລກລະບາດທີ່ເຄີຍເກີດໃນໄລຍະຜ່ານມາຈາກການດື່ມນ້ຳບໍ່ສະອາດ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍ່ສາມາດປະຢັດໄລຍະເວລາຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍໃນການລຳລຽງນ້ຳເພື່ອການຊົມໃຊ້ ແລະ ບໍລິໂພກ ຂອງຄົວເຮືອນ, ການສະໜອງຊົນລະປະທານແມ່ນສາມາດເພີ່ມຜົນຜະລິດທາງດ້ານກະສິກຳໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ, ການກໍ່ສ້າງໂຮງຮຽນ ແລະ ອຸປະກອນການສຶກສາແມ່ນສາມາດເຮັດໃຫ້ເດັກນ້ອຍໃນເກນອາຍຸເຂົ້າໂຮງຮຽນມີໂອກາດໄດ້ເຂົ້າຮຽນເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາການກືກໜັງ ສືຫລຸດລົງ, ການສະໜອງເສັ້ນທາງ ແລະ ຂົວແມ່ນສາມາດເຮັດໃຫ້ຊຸມຊົນໃນເຂດທຸລະກັນດານສາມາດ ເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງດ້ານຕ່າງໆໄດ້ສະດວກຂື້ນ ພ້ອມນັ້ນກໍ່ສາມາດນຳຜົນຜະລິດອອກມາຂາຍໄດ້ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີລາຍຮັບເພີ່ມຂື້ນ ແລະ ສຳລັບການສະໜອງກິດຈະກຳກ່ຽວກັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບວຽກງານກິດຈະກຳສ້າງລາຍຮັບເປັນຕົ້ນແມ່ນການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບແມ່ນເຮັດໃຫ້ຊຸມຊົນມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍໄປນຳໃຊ້ໃນຊຸມຊົນຂອງເຂົາເຈົ້າເອງຕາມຫົວຂໍ້ຕ່າງໆທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ.

2.3. ປະສິດທິຜົນ(Efficiency)

ເພື່ອປະເມີນປະສິດທິຜົນຂອງການລົງທຶນຂອງວຽກງານ ທລຍ ແມ່ນສາມາດສຶກສາ ເບິ່ງຜົນໄດ້ຮັບທັງໝົດຈາກການລົງທຶນ ແລະ ປັດໃຈການຜະລິດທັງໝົດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນຕົ້ນທຶນທີ່ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ມາຊຶ່ງຜົນຜະລິດກໍ່ຄືຜົນໄດ້ຮັບໃນແຕ່ລະຂະແໜງການ. ເພື່ອເປັນການສຶກສາປະສິດທິຜົນຂອງການລົງທຶນຂອງວຽກງານ ທລຍ ພວກເຮົາສາມາດຄົ້ນຄວ້າເບິ່ງມູນຄ່າຂອງການລົງທຶນໃນແຕ່ລະຂະແໜງການທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ທຽບກັບການລົງທຶນຂອງຂະແໜງການອື່ນໆ ໂດຍສະເພາະແມ່ນບັນດາໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານການກໍ່ສ້າງໃນແຕ່ລະຂະແໜງການ. ລາຍລະອຽດຂອງການລົງທຶນຕໍ່ຫົວໜ່ວຍຂອງແຕ່ລະອົງການຈັດຕັ້ງໃນ ສ ປ ປ ລາວ ສາມາດເບິ່ງໄດ້ໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ 3: ການສົມທຽບຕົ້ນທຶນຂອງ ທລຍ ກັບຂະແໜງການອື່ນໆໃນລາວ

ປະເພດໂຄງການ	ຫົວໜ່ວຍ	ອົງການລົງທຶນຢູ່ລາວ	ຕົ້ນທຶນ (US$)
ທາງຊົນນະບົດ	ຕໍ່ກມ	ທລຍ	1,714 - 2,500
(ທາງກວຽນ)	ຕໍ່ກມ	ADB	4,591- 7,518
	ຕໍ່ກມ	SIDA	7,000
	ຕໍ່ກມ	SRNP	10,000
ທໍ່ລອດທາງ	ຊິ້ນ	ທລຍ	50
	ຊິ້ນ	CRWRC	112
	ຊິ້ນ	SIDA	90
ກໍ່ສ້າງໂຮງຮຽນ	ຕໍ່ຕາແມັດ	ທລຍ	65
	ຕໍ່ຕາແມັດ	ADB(GEP)	96
	ຕໍ່ຕາແມັດ	ທະນາຄານໂລກ	62
	ຕໍ່ຕາແມັດ	ADB(IP)	115
ຝາຍກັ້ນນໍ້າ	ຕໍ່ແມັດກ້ອນ	ທລຍ	494
	ຕໍ່ແມັດກ້ອນ	ADB	1889

ຂໍ້ມູນ: Community Driven Approaches in Laos, World Bank 2008

ຈາກຕາຕະລາງຂ້າງເທິງເຮົາສາມາດສົມທຽບລະຫວ່າງຕົ້ນທຶນຕໍ່ຫົວໜ່ວຍສຳລັບການກໍ່ສ້າງໃນແຕ່ລະກິດຈະກຳຂອງແຕ່ລະອົງການຈັດຕັ້ງໃນ ສປປ ລາວ. ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວເຫັນວ່າຕົ້ນທຶນຕໍ່ຫົວໜ່ວຍທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແມ່ນຕໍ່າກວ່າຂະແໜງການອື່ນໆ ທັງນີ້ກໍ່ຍ້ອນວ່າບູລິມະສິດຫລັກຂອງ ທລຍ ແມ່ນມອບຄວາມເປັນເຈົ້າການໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ໝາຍວ່າຊຸມຊົນໄດ້ປະກອບສ່ວນທາງດ້ານແຮງງານ ແລະ ວັດຖຸ ທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າກາຍເປັນ

ເຈົ້າຂອງໂຄງ ການທີ່ແທ້ຈິງ ຊຶ່ງເປັນຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງຂອງໂຄງການ. ສະນັ້ນ, ການນໍາໃຊ້ແຮງງານຂອງຊຸມຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຍ່ອຍຖືວ່າເປັນສິ່ງທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນບັນດາກິດຈະກໍາທີ່ບໍ່ນໍາໃຊ້ເຕັກນິກໃນການກໍ່ສ້າງ ແມ່ນໃຫ້ຊຸມຊົນເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເອງ ແທນທີ່ຈະແມ່ນຜູ້ຮັບເໝົາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທັງໝົດ. ສໍາລັບວັດສະດຸທີ່ນໍາໃຊ້ໃນສິ່ງກໍ່ສ້າງກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ ວັດສະດຸໃດທີ່ບໍ່ສາມາດຊອກຫາໄດ້ພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນ: ຊີມັງ, ເຫລັກເສັ້ນ, ເຫລັກຕະປູ, ສັງກະສີ, ສີທາ ແລະ ອື່ນໆ ແມ່ນ ທລຍ ຈະເປັນຜູ້ສະໜັບສະໜູນ. ແຕ່ສໍາລັບວັດສະດຸທີ່ມີຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນຈະແມ່ນຊຸມຊົນເປັນຜູ້ຈັດຫາມາປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການກໍ່ສ້າງ ເຊັ່ນ: ດິນ, ດິນຊາຍ, ຫີນ, ໄມ້ແບບ, ແຮງງານ ແລະ ອື່ນໆ. ທັງໝົດທີ່ກ່າວມານີ້ເປັນສາເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ທລຍ ແມ່ນຕໍ່າກວ່າທຽບໃສ່ບັນດາຂະແໜງການອື່ນໆ ທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າວຽກໃນຂະແໜງການດຽວກັນ.

2.4. ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການ(Impacts)

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາໂຄງການ ທີ່ສະໜັບໜູນໂດຍກອງທຶນຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກໃນໄລຍະຜ່ານມາ ແມ່ນອີງໃສ່ການຕັດສິນໃຈ ແລະ ມອບສິດໃຫ້ຊາວບ້ານໃນການຄັດເລືອກ, ປຶກສາຫາລື, ຕັດສິນໃຈ ແລະ ຮັບຜິດຊອບ ໃນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ແລະ ບໍລິຫານທາງດ້ານການເງິນ ເຊິ່ງເປັນການສ້າງໂອກາດທັງຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານ. ບໍ່ພຽງແຕ່ເທົ່ານັ້ນ ທລຍ ຍັງໄດ້ສ້າງເງື່ອນໄຂເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ຊາວບ້ານຄັດເລືອກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຍ່ອຍດ້ວຍຕົນເອງເຊັ່ນ: ເປັນຜູ້ກະກຽມ ສັນຍາລະຫວ່າງຊຸມຊົນກັບຜູ້ຮັບເໝົາ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນຊາວບ້ານກໍຍັງເປັນຜູ້ຄວບຄຸມທາງດ້ານການເງິນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການເບີກຈ່າຍໃຫ້ແກ່ຜູ່ຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງໂດຍກົງ. ບັນດາກິດຈະກໍາທີ່ຂັບເຄື່ອນໂດຍຊຸມຊົນທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງຍັງບໍ່ມີອົງການໃດໆໃນ ສປປ ລາວ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາກ່ອນ. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນລະດັບສະພາບໍລິຫານຂອງກອງທຶນຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ຈຶ່ງໄດ້ປຶກສາຫາລື ແລະ ຂໍສະເໜີເພື່ອຍົກລະດັບ ທລຍ ຂຶ້ນເປັນໂຄງການລະດັບຊາດ.

ອີກດ້ານນຶ່ງ, ເພື່ອສະແດງຜົນກະທົບຂອງວຽກງານຂອງ ທລຍ ຕໍ່ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນ ໃນພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍນັ້ນ ໄດ້ມີການສຶກສາເບິ່ງລະດັບຄາດໝາຍກໍ່ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການກ້າວໄປຫາຜົນກະທົບລະດັບຊາດທີ່ຖືວ່າເປັນບູລິມະສິດສໍາຄັນຂອງລັດຖະບານ. ສະນັ້ນບົດວິເຄາະນີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການດໍາເນີນກິດຈະກໍາພາຍໃຕ້ລະບຽບຫລັກການຂອງກອງທຶນຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກແມ່ນມີບົດບາດສໍາຄັນເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນມີການປ່ຽນແປງໃນທາງທີ່ດີຂຶ້ນ ເຊິ່ງຜົນກະທົບຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການສາມາດສະແດງໃຫ້ເຫັນໂດຍຫຍໍ່ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

2.4.1 ດ້ານໂຍທາທິການ ແລະ ພະລັງງານ

ການຕອບສະໜອງເສັ້ນທາງຄົມຄະມະນາຄົມໄດ້ສິ່ງຜົນກະທົບຢ່າງໃຫຍ່ຫລວງ ໃສ່ຫລາຍດ້ານ ມັນໄດ້ກາຍເປັນການສ້າງກາລະໂອກາດໃຫ້ປະຊາຊົນໃນການຈໍລະຈອນສິນຄ້າຂອງເຂົາເຈົ້າ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການຂາຍ ແລະ ຊື້ຜະລິດຕະພັນ ໃນຊຸມຊົນຂອງເຂົາເຈົ້າ. ຈາກການເຮັດປະເມີນຄວາມຍືນຍົງຂອງໂຄງການຍ່ອຍໂດຍການສະໜັບສະໜູນຂອງ ທລຍ ໃນເດືອນຕຸລາ 2009 ທີ່ຜ່ານມາ ໂດຍລວມແລ້ວຊາວບ້ານມີຄວາມເພິ່ງ ພໍໃຈ ທີ່ສຸດທີ່ທາງລັດຖະບານໂດຍຜ່ານ ທລຍ ໄດ້ສະໜອງ ເສັ້ນທາງຄົມຄະມະນາຄົມໃຫ້ສາມາດແກ້ໄຂຊີວິດການເປັນຂອງເຂົ້າເຈົ້າໃນທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ເປັນຕົ້ນແມ່ນເຮັດໃຫ້ລາຍຮັບເພີ່ມຂື້ນ ເພາະສາມາດຂາຍຜົນຜະລິດພາຍໃນຊຸມ ຊົນຂອງຕົວເອງ ຫລື ຫລັງຈາກທີ່ມີເສັ້ນທາງສະດວກແລ້ວ ກໍ່ມີພໍ່ຄ້າເຂົ້າໄປຮັບຊື້ຜົນຜະລິດເຖິງບ້ານປະຊາຊົນ ຫລື ບໍ່ດັ່ງນັ້ນຊຸມຊົນກໍ່ສາມາດນຳຜົນຜະລິດຂອງຕົນອອກໄປຂາຍໃນທ້ອງຕະຫລາດ ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີລາຍຮັບເພີ້ມຂື້ນ. ສະນັ້ນຕໍ່ກັບປະເດັນດັ່ງກ່າວສາມາດສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຊຸມຊົນ ໃນເຂດເປົ້າໝາຍແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ຈາກການສະໜອງເສັ້ນທາງຄົມຄະມະນາຄົມທີ່ ທລຍໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ.

2.4.2 ດ້ານສາທາລະນະສຸກ (ການຈັດຫານ້ຳສະອາດ)

ໃນຂະແໜງການນີ້ແມ່ນສາມາດສະຫນອງນ້ຳສະອາດສຳລັບຊົມໃຊ້ ແລະ ບໍລິໂພກໃຫ້ຊຸມຊົນທຸກຍາກ ໄດ້ຕະຫລອດປີ ແລະ ສາມາດ ນຳໃຊ້ໄດ້ງ່າຍດາຍ. ໂຄງການຍ່ອຍການຈັດຫານ້ຳສະອາດສາມາດສ້າງຄວາມເພິ່ງພໍໃຈໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານ ແລະ ສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ. ຈາກການເຮັດປະເມີນຄວາມຍືນຍົງຂອງການຊົມໃຊ້ໂຄງການຍ່ອຍໃນເດືອນຕຸລາ 2009 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການທີ່ມີແຫລ່ງນ້ຳສະອາດຢູ່ໃກ້ເຮັດໃຫ້ຊຸມຊົນ ໂດຍສະເພາະແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ ມີເວລາເຫລືອ ເພື່ອໄປສ້າງເສດຖະກິດຄອບຄົວ ຫລື ຮຽນຫນັງສື. ການຈັດຫານ້ຳສະອາດຍັງມີປະໂຫຍດຢ່າງຫລວງຫລາຍໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງການດຳລົງຊີວິດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນທາງດ້ານສຸຂະອານາໄມຕ່າງໆ.

2.4.3 ດ້ານສາທາລະນະສຸກ (ການສະໜອງສຸກສາລາ)

ຊຸມຊົນມີຄວາມເພິ່ງໃຈຫລາຍຕໍ່ກັບການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການສ້ອມແປງສຸກສາລາ ໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງເຂົາເຈົ້າ ເນື່ອງຈາກສຸກສາລາໄດ້ກາຍເປັນບ່ອນປິ່ນປົວເວລາເຈັບເປັນທີ່ໃກ້ບ້ານ, ປະຊາຊົນປະຫຍັດເວລາ ແລະ ເງິນທອງເພື່ອເດີນທາງໄປ ໂຮງໝໍເມືອງ ຫລື ແຂວງ. ໃນຫລາຍໂຂງເຂດປະຊາຊົນ

ໃຫ້ເຫດຜົນວ່າວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຈ້າງລົດບັນທຸກຄົນເຈັບໜັກໄປໂຮງໝໍແມ່ນແພງຫລາຍເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ເງິນທີ່ຕົນເອງປະຫຍັດໄວ້ຫລືເຖິງຂັ້ນຂາຍຊັບສິນຂອງຄອບຄົວ. ສຳລັບຄອບຄົວທຸກຍາກທີ່ສຸດ ທີ່ບໍ່ສາມາດຫາເງິນມາຈ່າຍໄດ້ກໍ່ມີແຕ່ປ່ອຍໃຫ້ຄົນເຈັບຕາຍເທົ່ານັ້ນ.

2.4.4 ດ້ານການສຶກສາ

ຕໍ່ກັບວຽກງານການສຶກສາຖືວ່າເປັນບຸລິມະສິດທີ່ສຳຄັນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຖືວ່າເປັນຕົວຊີ້ວັດທີ່ມີຜົນກະທົບທີ່ສຳຄັນຕໍ່ວຽກງານແນວຄິດກັບການຕໍ່ສູ້ກັບຄວາມທຸກຍາກ. ສິ່ງພົ້ນເດັ່ນສຳລັບວຽກງານການສຶກສາຕະຫລອດໄລຍະເວລາ 4 ຫາ 5 ປີ ທີ່ຊຸມຊົນ ຫລື ບ້ານເປົ້າໝາຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນໃນການກໍ່ສ້າງ ແລະ ສ້ອມແປງໂຮງຮຽນເປັນຕົ້ນແມ່ນໂຮງຮຽນປະຖົມ ເຊິ່ງໄດ້ເຮັດໃຫ້ຈຳນວນນັກຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 10% - 20% (ການສຳຫລວດໃນເດືອນຕຸລາ 2009). ໂດຍສະເລ່ຍໃນແຕ່ລະປີ ແລະ ມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນປີຕໍ່ໆໄປ. ຜົນໄດ້ຮັບດັ່ງກ່າວມັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ຈຳນວນອັດຕາການກືກໜັງສືຂອງຊຸມຊົນໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນຫລຸດລົງເທື່ອລະກ້າວ.

2.4.5 ດ້ານກະສິກຳ (ລະບົບຊົນລະປະທານ)

ການຕອບສະໜອງກ່ຽວກັບຊົນລະປະທານໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທີ່ທຸກຍາກຖືວ່າເປັນບາດກ້າວນຶ່ງທີ່ສຳຄັນໃຫ້ແກ່ຂະບວນການຜະລິດຂອງຊຸມຊົນໃນເຂດທຸກຍາກ ເປັນການຮັບປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນການກໍ່ສ້າງຊົນລະປະທານສຳລັບວຽກງານ ກະສິກຳ ຖືວ່າໄດ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ວຽກງານກະສິກຳ ແລະ ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດ ເຊິ່ງໄດ້ກາຍເປັນບໍ່ເກີດຂອງລາຍຮັບຂອງຊຸມຊົນ. ຈາກການລົງສຳຫລວດໃນເດືອນຕຸລາ 2009 ຂອງທີມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຫັນໄດ້ວ່າຊຸມຊົນແມ່ນມີຄວາມເພິ່ງພໍໃຈຕໍ່ການຊ່ວຍເຫລືອຂອງລັດຖະບານຜ່ານ ທລຍ ແລະ ເຂົາເຈົ້າໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການບຳລຸງຮັກສາ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ສິ່ງກໍ່ສ້າງດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ຍາວນານທີ່ສຸດ.

2.4.6 ສິ່ງແວດລ້ອມ

ການປູກຈິດສຳນຶກໃຫ້ຊຸມຊົນມີຄວາມເປັນເຈົ້າການໃນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມຖືວ່າເປັນກິດຈະກຳນຶ່ງທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ເພາະວຽກງານດັ່ງກ່າວຖືວ່າເປັນວຽກງານບູລິມະສິດຂອງລັດຖະບານ ທັງນີ້ກໍ່ຍ້ອນວ່າສິ່ງແວດລ້ອມ ຕິດພັນກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຕົວຈິງຂອງຄົນໃນ

ສັງຄົມ ຫາກສິ່ງແວດລ້ອມຖືກທຳລາຍຫລາຍກໍ່ຈະສົ່ງຜົນກະທົບດ້ານລົບຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ ເພາະມັນຈະເປັນບໍ່ເກີດແຫ່ງໄພພິບັດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ພະຍຸຕ່າງໆ. ສະນັ້ນ, ເຖິງແມ່ນກິດຈະກຳກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນເປັນກິດຈະກຳຂະໜາດນ້ອຍກໍ່ຕາມ ແຕ່ກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ເປັນສິ່ງລິເລີ້ມກ່ຽວກັບການເສີມສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການອະນຸລັກ ແຫລ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ຈະເປັນຜູ້ສະຫງວນ ແລະ ຮັກສາແຫລ່ງຊັບພະຍາກອນໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບທີ່ສົມບູນທີ່ສຸດ.

ຈາກທັງໝົດທີ່ກ່າວມາແລ້ວນັ້ນ ເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ໂດຍຫຍໍ້ວ່າ ການດຳເນີນວຽກງານຜ່ານລະບຽບຫລັກການຂອງ ທລຍ ໂດຍສະເພາະການພັດທະນາທີ່ໃຫ້ຊຸມຊົນມີສ່ວນຮ່ວມຫລາຍທີ່ສຸດແມ່ນເປັນສິ່ງສຳຄັນໃນການສ້າງໃຫ້ຊຸມຊົນມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ສາມາດເພິ່ງຕົນເອງ ກຸ້ມຕົນເອງ ແລະ ເປັນຜູ້ຊອກຫາວິທີທາງເພື່ອຕໍ່ສູ້ກັບຄວາມທຸກຍາກດ້ວຍຕົນເອງ ແທນທີ່ຈະເປັນການລໍຄອຍແຕ່ພາກສ່ວນອື່ນຊ່ວຍເຫລືອເທົ່ານັ້ນ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍ່ເປັນວຽກງານນຶ່ງທີ່ຖືວ່າສອດຄ່ອງກັບແຜນນະໂຍບາຍຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານໃນການພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດເປັນຕົ້ນແມ່ນການພັດທະນາທີ່ຖືກຂັບເຂື່ອນໂດຍຊຸມຊົນ ທີ່ຖືວ່າເປັນວຽກງານທີ່ສຳຄັນຫລາຍສຳລັບການພັດທະນາໃນປະຈຸບັນ.

2.5. ຄວາມຍືນຍົງຂອງໂຄງການ(Sustainabilty)

ຄວາມຍືນຍົງຂອງໂຄງການແມ່ນໄດ້ຕິດພັນໂດຍກົງກັບຜົນກະທົບໄລຍະຍາວຂອງໂຄງການກໍ່ສ້າງດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ທັງນີ້ກໍ່ຍ້ອນການເວລາ ແລະ ການຊົມໃຊ້ ຖືວ່າແມ່ນຕົວຊີ້ວັດທີ່ສຳຄັນທີ່ກະທົບໂດຍກົງ ຕໍ່ສະພາບຂອງສິ່ງກໍ່ສ້າງທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫການສະໜັບສະໜູນໃນໄລຍະຜ່ານມາ ແຕ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວກໍ່ຂື້ນກັບຄວາມເປັນເຈົ້າການ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງຊຸມຊົນໃນເຂດເປົ້າໝາຍທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ.

ການດຳເນີນກິດຈະກຳຂອງວຽກງານ ທລຍ ໃນການຄັດເລືອກໂຄງການຍ່ອຍ ແມ່ນເນັ້ນໃສ່ການມີສ່ວນຮ່ວມຈາກຊຸມຊົນໃນທຸກລະດັບ ນັບແຕ່ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຂັ້ນບ້ານ, ການຈັດລຽງບູລິມະສິດຄວາມຕ້ອງການ, ການອອກແບບ, ການປະເມີນຜົນ, ການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ. ຂະບວນການມີສ່ວນຮ່ວມດັ່ງກ່າວຖືວ່າມີບົດບາດສຳຄັນ ເພື່ອໃຫ້ຊຸມ

ຊຸມຊົນມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າເຂົາເຈົ້າເປັນເຈົ້າຂອງໂຄງການກໍ່ສ້າງເຫລົ່ານັ້ນ ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເອົາໃຈໃສ່ໃນການບູລະນະ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ເຊິ່ງເປັນບໍ່ເກີດຂອງຄວາມຍືນຍົງ.

ຄວາມເປັນເຈົ້າການຂອງຊຸມຊົນ ໃນການບຳລຸງຮັກສາແມ່ນໄດ້ຕິດພັນໂດຍກົງກັບຄວາມຍືນຍົງຂອງໂຄງການ. ຈາກການປະເມີນກ່ຽວກັບຄວາມຍືນຍົງຂອງໂຄງການໃນເດືອນ ຕຸລາ 2009 ຊຶ່ງຜົນຂອງການສຶກສາໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າສອງອົງປະກອບແມ່ນມີການພົວພັນກັນຢ່າງສະໜິດແໜ້ນ ຫາກຊຸມຊົນເພີ້ມຄວາມເອົາໃຈໃສ່ໃນການບຳລຸງຮັກສາ ກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມຍືນຍົງຂອງການຊົມໃຊ້ໂຄງການເພີ່ມຂື້ນເທົ່ານັ້ນ. ມັນສະແດງອອກບ່ອນວ່າບ້ານໃດທີ່ຊຸມຊົນມີຄວາມກະຕືລືລົ້ນ ໃນການບຳລຸງຮັກສາສິ່ງກໍ່ສ້າງ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານມີຄວາມເຂັ້ມແຂງເຮັດໃຫ້ສະພາບຂອງສິ່ງກໍ່ສ້າງແມ່ນຢູ່ໃນສະພາບດີ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງໃນການຊົມໃຊ້ໃຫ້ໄດ້ຍາວນານທີ່ສຸດ.

3. ບົດສະຫລຸບຫຍໍ້ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີ

3.1. ບົດສະຫລຸບຫຍໍ້

ຜົນຈາກການວິເຄາະໂດຍການນຳໃຊ້ຕົວຊີ້ວັດຄືທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນແລ້ວວ່າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ທລຍ ແມ່ນມີບົດບາດສຳຄັນໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນໃນເຂດເປົ້າໝາຍ, ໂດຍສະເພາະຊຸມຊົນທີ່ທຸກຍາກຖືວ່າໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດໂດຍກົງຈາກວຽກງານດັ່ງກ່າວ, ຫລາຍກວ່າ 65% ຂອງຈຳນວນບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທັງໝົດເປັນບ້ານທຸກຍາກແທ້ໆ. ການດຳເນີນກິດຈະກຳພາຍໃຕ້ວຽກງານຂອງ ທລຍ ຖືວ່າມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງລັດຖະບານເປັນຕົ້ນແຜນກ່ຽວກັບການພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດຄືການປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃຫ້ກັບຊຸມຊົນທຸກຍາກ ໄດ້ກາຍເປັນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້າໃນການເພິ່ງຕົນເອງ, ກຸ້ມຕົນເອງ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ວຍຕົນເອງ. ມັນສະແດງອອກບ່ອນວ່າ 66.5 % ຂອງຈຳນວນໂຄງການທັງໝົດທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອຕະຫລອດ 6 ປີແມ່ນໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍຊຸມຊົນ ຊຶ່ງເປັນຫລັກຖານວ່າປະຊາຊົນໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ເປັນການພັດທະນາທີ່ຂັບເຄື່ອນໂດຍຊຸມຊົນຢ່າງແທ້ຈິງ. ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ເປັນຜູ້ວາງແຜນ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທຸກການລົງທຶນຢູ່ໃນຊຸມຊົນດ້ວຍຕົນເອງ ຕາມຮູບແບບການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຄວາມໂປ່ງໃສເປັນຫລັກການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານໃນແຕ່ລະຂະແໜງການທີ່ ທລຍ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ຖືວ່າຕອບສະໜອງໄດ້ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຊີ

ວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າດີຂຶ້ນ. ຊຸມຊົນມີຄວາມພາກພູມໃຈ ແລະ ຮູ້ບຸນຄຸນຕໍ່ການສະໜັບສະໜູນຂອງລັດຖະບານຜ່ານ ທລຍ ຜົນໄດ້ຮັບທັງໝົດທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ ໄດ້ຢັ້ງຢືນຜົນສຳເລັດຂອງການປະຕິບັດແນວທາງນະໂຍບາຍ ແລະ ຄາດ ໝາຍສູ້ຊົນທີ່ພັກ ແລະ ລັດຖະບານໄດ້ວາງອອກໃນແຕ່ລະໄລຍະທັງເປັນການຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າປະຊາຊົນລາວມີຄວາມຕື່ນຕົວສະໝັກໃຈ ທັງສາມາດຂັບເຄື່ອນການພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກເປັນຢ່າງດີ.

3.2. ບາງຂໍ້ສະເໜີ

ເພື່ອຮັບປະກັນປະສິດທິພາບຂອງການລົງທຶນເຂົ້າໃນວຽກງານພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ດຳເນີນໄປດ້ວຍບາດກ້າວທີ່ໜັກແໜ້ນຕໍ່ເນື່ອງ, ການຍົກລະດັບ ທລຍ ໃຫ້ເປັນໂຄງການລະດັບຊາດ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂະບວນການສ້າງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາໄປຕາມ 4 ເນື້ອໃນ 4 ຄາດໝາຍຂອງກົມການເມືອງສູນກາງພັກ ແມ່ນການພັດທະນາຊົນນະບົດຮອບດ້ານ ເພື່ອແກ້ໄຂຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ໃຫ້ກວາມເອົາທຸກພື້ນທີ່ທຸກຍາກໃນທຸກພາກທົ່ວປະເທດ. ການສ້າງແຜນງານພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກແມ່ນໜ້າທີ່ວຽກງານອັນໜັກໜ່ວງສຳລັບທີມງານບໍລິຫານ ທລຍ ໃນແຕ່ລະຂັ້ນ ທີ່ເຕັມໄປດ້ວຍສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ກາລະໂອກາດ. ຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ເພີ່ມຂອດການປະສານສົມທົບຈາກຫລາຍພາກສ່ວນ ທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ໃນ ສ ປ ປ ລາວ. ເພາະສ່ວນນຶ່ງຂອງຜົນສຳເລັດຂອງວຽກງານ ທລຍ ແມ່ນ ການປະສານສົມທົບລະຫວ່າງອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ຖືວ່າເປັນປັດໃຈທີ່ສຳຄັນ ເຮັດໃຫ້ວຽກງານ ທລຍ ສຳເລັດຕາມກຳນົດເປົ້າໝາຍໃນໄລຍະຜ່ານມາ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ການນຳເອົາບັນຫາກໍ່ຄືຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະຜ່ານມາ ເພື່ອທຳການວິເຄາະ ແລະ ເປັນບົດຮຽນໃນການດຳເນີນວຽກງານຈະເຮັດໃຫ້ ທລຍ ສາມາດບັນລຸຄາດໝາຍສູງສຸດຂອງການລົງທຶນໄດ້.

ສຶກສາດີ ມີຄວາມຮູ້, ດຸໝັ່ນ, ຊື່ສັດ, ປະຫຍັດ, ອົດທົນ

ພາທຸກຄົນພົ້ນທຸກ